

Už když jsem začínala číst ukázkou My nemáme rozdielov, ze snahy přesvědčit výzkumníka, že „my, svědci Jehovovi“, nevidíme rozdílů mezi Romy a Neromy, bylo velmi jasné patrné, že právě tímto vymezením se a snahou potlačit jakýchkoli rozdílů jsou vlastně rozdíly velmi patrné. Podobné chyby, jakých se dopouští lidé i v dnešní době, mluví-li o Romech, černoších nebo například lidech postižených (teď samozřejmě nesrovnávám Romy s lidmi postiženými) nazývají neromy, nečernochoy a lidi zdravé jako „normální“, často používají výrazy jako „oni jsou také takoví...“ - také jako „my“ - protože se automaticky předpokládá, že „oni“ takoví nebudou a musí se tedy upozornit, že jsou vlastně „v pořádku“. Asi samotná situace, kdy se řeší rozdíly mezi lidmi vlastně svým způsobem, i když se často snaží o úplný opak, na rozdíly nepřímo poukazuje. Kdežto v první ukázce je patrná „nerozdílnost“ mezi menšinovým a většinovým obyvatelstvem, i mezi Romy navzájem, je zde zjevná i snaha náboženské obce o potření rozdílů a zdá se, že členství v určité náboženské komunitě napomáhá všem lidem brát ostatní jako „bratry a sestry“, ač, viz výše, je jasné, že rozdíly zde jsou a mám pocit, že násilným přesvědčováním, že rozdíly neexistují, dávají najevo opak. V druhé ukázce vztah dvou skupin Romů je zcela odlišný než v ukázce první. Nebo můžeme říct, že všechny ty rozdíly, které členové svědků Jehovových považují za neexistující, progresivní a tradiční skupina z Plaveckého Štvrtku velmi silně vnímá. Zatímco v první ukázce se nám náboženství jeví jako stmelovací prvek různých skupin obyvatelstva, ukázce druhé „už ani náboženství nepomůže“ při rozdílných názorech a způsobu života, ač Romové, co se týká posmrtného života například, rozdílů nedělají, náboženství jim stejně nepomůže najít cestu k smíru.